

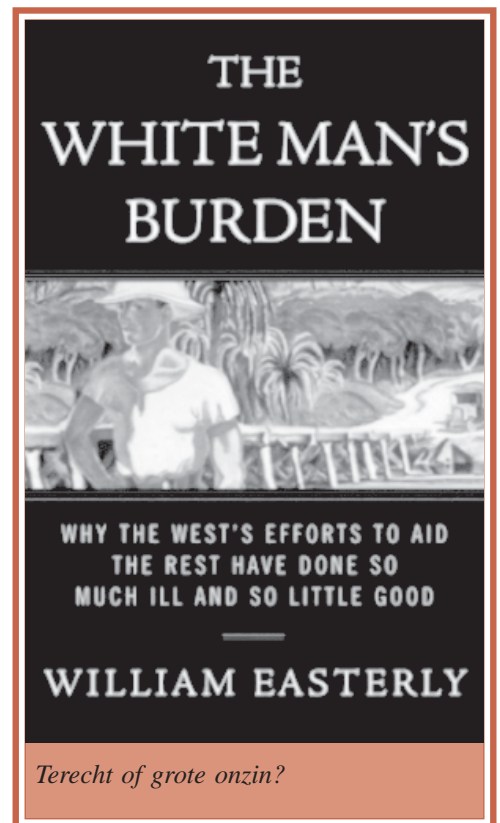
Dierbare vrienden,

Enkele weken geleden heeft men de Amerikaanse econoom, Prof. Dr. William Easterly kunnen aanschouwen in het televisieprogramma *Netwerk*. Deze econoom wordt in het wereldje van de ontwikkelingssamenwerking min of meer gezien als een “enfant terrible. De laatste jaren heeft hij nogal wat kritiek geuit op de effectiviteit van ontwikkelingshulp die het rijke Westen aan de minder ontwikkelde landen geeft, en dat is bij velen niet in dank a'fgenomen. In deze uitzending hebben verschillende “experts” hun mening gegeven over de bevindingen van deze econoom, zoals ook onze oud-minister voor ontwikkelingssamenwerking, dhr. Pronk. Prof. Easterly heeft onlangs een nieuw boek uitgegeven met de titel “*The White Man's Burden*-Waarom heeft ontwikkelingshulp meer kwaad dan goed gedaan?” Dit is waarschijnlijk de voornaamste reden geweest, waarom hij veel aandacht van de media heeft gekregen. In de economische dag- en weekbladen zijn verschillende reacties opgenomen. De meeste recensies zijn bijzonder negatief”, zoals die van Paul van Seters (NRC.nl): “De Amerikaanse econoom William Easterly is bezig met een wereldwijde kruistocht tegen de gevestigde “ontwikkelingshulpindustrie.” In dat verband deed hij de afgelopen weken ook ons land aan, en dat hebben we geweten. Hij gaf een aantal lezingen en werd geïnterviewd in allerlei media. Maar bij de meeste van die gelegenheden bleek toch vooral dat Easterly zijn kritiek tegen de ontwikkelingshulp baseert op kronkelredeneringen.”

Misschien is hetgeen, wat Prof. Easterly heeft gezegd, als wat kort-door-de-bocht te typeren. Maar om te zeggen dat het kronkelredeneringen zijn, of dat deze econoom in een “droom wereld” leeft, lijkt mij totaal misplaatst! Natuurlijk moet ik bekennen dat ik geen economische achtergrond heb en van macro-economische groeicijfers heb ik geen kaas gegeten. Wat ik echter wel kan en mag concluderen is dat de uitspraken van deze econoom heel goed overeenkomen met hetgeen wij van onze contactpersonen in de Missie te horen krijgen. In de 24 jaar dat ik aan het Missiebuero Roermond ben geweest, heb ik geen enkele reden om onze contacten te betichten van kronkelredeneringen of dromerigheid! Dat Prof. Easterly de kleine (particuliere) initiatieven positief waardeert, want volgens hem komt die hulp wel bij de mensen voor wie deze hulp bedoeld is, kan ik alleen maar onderstrepen. Het Missiebuero Roermond heeft alleen maar zeer goede ervaringen met de kleinschalige projecten, die aangevraagd zijn. Er is voldoende kennis te vinden in de minder ontwikkelde landen. Het probleem is echter dat dit vaak niet wordt onderkend. Wat echter het meeste indruk op mij heeft gemaakt is het feit dat deze econoom heeft benadrukt dat de donorlanden meer moeten luisteren en niet meer dicteren, want volgens Easterly is juist dit de grote manco in de ontwikkelingshulp die de afgelopen 50 jaar is gegeven.

Verder in deze nieuwsbrief vindt u een recensie over het boek, dat Prof. Easterly, heeft gepubliceerd. Of hij zijn kritiek baseert op kronkelredeneringen laat ik graag aan u over. Ik vind het boek zeker de moeite waard om te lezen.

-Drs. Frank Soeterik, directeur

Colofon

Missiebuero Roermond is een kerkelijke instelling voor de ondersteuning van geloofsverkundiging in missielanden.

Neerstraat 49, 6041 KB
Roermond
Postbus 198, 6040 AD
Roermond
Telefoon: (0475) 386880
Postbank 1045000
RABO 14.41.01.408

MISSION (MISSIE- en ONTWIKKELINGSWERK) wordt uitgegeven door de kerkelijke stichting Missiebureau Bisdome Roermond (Missiebuero) en is een informatiebulletin over diverse missionaire activiteiten in de Missie.

Redactie:
Drs. F. Soeterik,
Mw. L. Klumpkens-Heijnders
Mw. D. Wiggers-Theelen,

Donateurs van het Missiebuero Roermond hebben recht op gratis abonnement

Studie over falende ontwikkelingshulp (bron NRC.nl)

Klein is beter

Marieke van Twillert

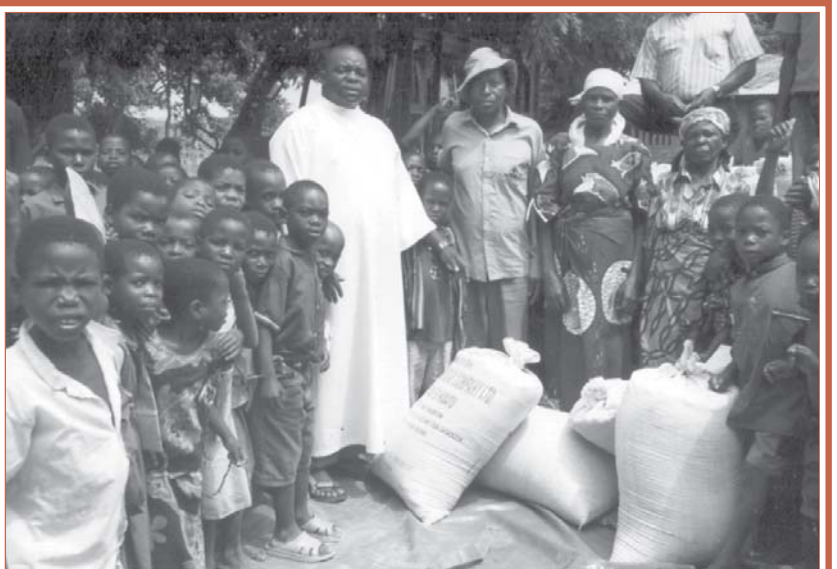
Armoede bestrijden in de wereld, wie is er niet voor? Het lukt alleen zo hemeltergend slecht. Het is een tragedie dat het Westen in de afgelopen vijf decennia 2,3 miljard dollar heeft uitgegeven aan ontwikkelingshulp, zonder merkbaar effect. De Amerikaanse econoom William Easterly heeft met *The White Man's Burden* een prikkelend boek geschreven waarin hij uit de doeken doet 'waarom ontwikkelingshulp meer kwaad dan goed heeft gedaan'. Dit standpunt lijkt controversieel, maar is niet heel nieuw. Eens in de zoveel tijd staan mensen van enig statuur op die iets soortgelijks beweren. Ex-Wereldbank-official Robert Calderisi schreef vorig jaar *The Trouble with Africa*, met als subtitel *Why Foreign Aid Isn't Working*. Wijlen Prins Claus wordt vaak aangehaald om zijn uitspraak dat ontwikkelingshulp 'neokolonialisme met de beste intenties' is. Eerder, in de jaren zestig, zei de prominente ontwikkelingseconoom P.T. Bauer: 'Hulp is slecht'.

Maar Easterly zegt toch net iets anders. Hij vindt hulp niet slecht, hij wil dat die hulp de armen ook bereikt. En dat dat niet lukt komt volgens hem doordat de traditionele westerse hulp armoede op de verkeerde manier aanpakt. Easterly zet stevig in met een betoog over de mythe van de big push, één masterplan waarmee alles in een keer wordt aangepakt en opgelost. Grote namen geloven in deze legende: Bush, Blair, Bono, de mannen van de G8. De big push heeft verschillende namen; 'structureel aanpassingsprogramma' en 'shocktherapie' bijvoorbeeld. Easterly bekennt kleur. Ook hij, toen nog werkzaam voor de Wereldbank, geloofde in de jaren negentig in shocktherapie. Pas na een 'decennium van mislukkingen' viel hij van zijn geloof.

Geen grotere atheïsten dan ex-gelovigen – en de afvallige Easterly ergert zich overduidelijk aan dergelijke 'planners', vooral omdat ze doorgaans zo betuttelend zijn. 'Iedere keer dat je een westerse activist „wij” hoort zeggen, bedoelen ze „wij als blanken”.' Daarmee vertegenwoordigen de westerse hulporganisaties een eigentijdse versie van *The White Man's Burden*; de titel die ontleend is aan het gedicht van Rudyard Kipling uit 1899, dat hij schreef nadat de Amerikanen de Filippijnen hadden verkregen na de Spaans- Amerikaanse oorlog, maar dat in de vorige eeuw vooral is geïnterpreteerd als een oproep tot imperialisme.

Easterly's boek verschijnt op het moment dat de discussie over nut en noodzaak van de hulpindustrie opnieuw is opgelaaid. De opkomst van de 'doe-het-zelf- ontwikkelingshulp' – na een reis in Zambia richt je een stichting op ter ondersteuning van een aidsweeshuis – toont aan dat het grote publiek niet langer gelooft in de mythe van de big push. Soms werkt hulp wel, erkent Easterly. Maar de successen die volgens hem zijn geboekt op het gebied van onderwijs, gezondheidszorg, water en sanitaire voorzieningen waren volgens hem bijna een kwestie van toeval. De grote instellingen als de Wereldbank, het Internationaal Monetair Fonds (IMF), het Millenniumproject van de Verenigde Naties doen eigenlijk alles consequent fout. Er wordt geen lering getrokken uit het verleden, ze houden onvoldoende rekening met lokale informele verbanden.

Maar veruit de grootste zonde is dat in internationale ontwikkelingsoperaties geen feedback is ingebouwd. Neem de Millennium Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties; alle regeringen en internationale organisaties worden geacht samen te werken om de

Kleinschalig, maar de hulp komt aan!

Adoptieprogramma

Millenniumdoelen te halen. Maar als de doelstellingen niet bereikt worden, kan niemand ter verantwoording worden geroepen. En dus doet ook niemand zijn best.

Het is overigens nog maar de vraag of de ontwikkelingshulpinstellingen die het mikpunt zijn van Easterly's toorn zich aangesproken voelen. Begrippen als ownership, capacity building en microkrediet liggen de laatste tien jaar juist op de lippen van ontwikkelingswerkers en hulporganisaties. Met dat jargon willen ze aangeven dat ze juist bottom-up, kleinschalig en accountable bezig zijn.

Easterly is overtuigend in zijn feitelijk onderbouwde economische analyses. Hij heeft oog voor het bestaan van lokale 'markten', dynamiek aan de onderkant van de samenleving. De economische stagnatie in Afrika wil niet zeggen dat het leven er niet verandert. Nieuwe technologieën verspreiden zich. Het aantal mobiele telefoons in Afrika, bijvoorbeeld, is sinds 1996 elke drie jaar vertienvoudigd.

Terecht zegt Easterly dat de bottom-up benadering bevorderlijker is voor economische ontwikkeling dan een top-down benadering. Hulporganisaties zouden zich moeten specialiseren in het oplossen van specifieke problemen in specifieke landen.

Hou het klein, lijkt Easterly te zeggen, maar soms is dat niet zo simpel. Voor de uitvoering van een klein plan – zeg, het elektrificeren van een dorp – heb je soms een groter en ingewikkeld plan nodig – zoals de aanleg van een dam. Het betoog van de econoom Easterly gaat ook wringen als hij het falen van het Westen aanstipt bij de aanpak van een complex probleem als de aidsepidemie. Hij foetert dat het Westen veel te weinig deed aan – goedkope – preventie (condooms) omdat dat minder aantrekkelijk zou zijn, en nu juist alles op alles zet voor dure aidsremmende medicijnen – waarmee je effect sorteert bij de kiezers thuis.

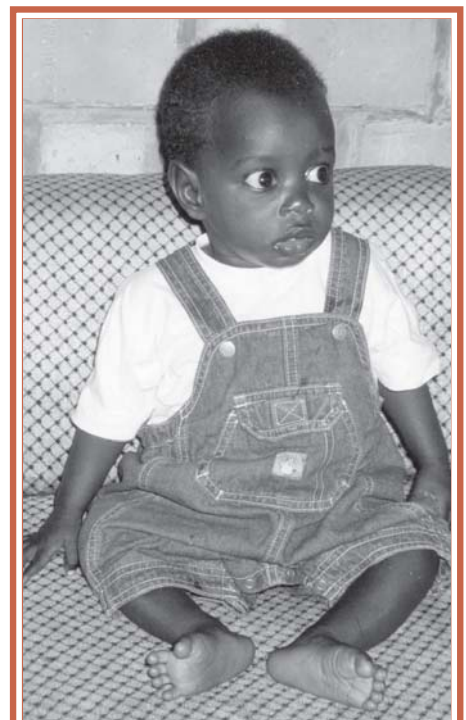
Dat is maar ten dele waar. Het falen van aidspreventieprogramma's is ingewikkelder dan dat. Juist bij een ziekte als aids spelen socio-economische redenen en lokale taboes rondom ziekte en seks een grote rol. Om dan de schuld te geven aan westerse organisaties is wat makkelijk.

William Easterly: *The White Man's Burden*. Waarom heeft ontwikkelingshulp meer kwaad dan goed gedaan? Nieuw Amsterdam, 432 blz euro 27,50

Presentatie van het Adoptieprogramma een succes!

In de vorige nieuwsbrief hebben wij de presentatie van het adoptieprogramma aangekondigd. Ruim honderd mensen hebben het slechte weer getrotseerd en zijn naar de kantoren van het bisdom gekomen, waar deze dag gehouden werd. Zij hebben kunnen luisteren naar verschillende sprekers en zijn getraakteerd op een spetterende show van de Limburgse Mr. & Mrs. Rock & Roll: René Shuman en Angel-eye.

Monseigneur Everard de Jong, hulp-bisschop van Roermond, opende de dag met een korte overweging en een vurig pleidooi voor het kind. Hij spoorde de mensen aan om het adoptieprogramma, dat vele honderden kinderen in verschillende landen helpt, te ondersteunen. Vervolgens werd het woord gegeven aan twee jonge mensen, Mandy Klumpkens en Ruud Smeets, die zelf een kind sponsorden. Zij vertelden over hun ervaringen met het programma en natuurlijk over het kind, die zij reeds enkele jaren steunen. De heer en mevrouw Loontjens, mevrouw Hardy (de zus van Zr. Lucienne Hardy) en pater Piet Hooschuur wv gaven de aanwezigen door hun praktijkverhalen een goed beeld van de praktische hulp, die door de tehuizen in Cambodja, Chili en Oeganda gegeven wordt. Het thema van de dag was "Laat ze kind zijn!" en dit was dan ook de rode draad door alle verhalen. Zeer aangrijpend waren de filmpjes over het werk van Pater Visser sdb in Cambodja, een land dat langzaam maar zeker opkrabbelt van de verschrikkingen van de Rode Khmer. Boeiend

Mozes Ahebwa uit Oeganda kan rekenen op steun van René Shuman en Angel-Eye!

Adoptieprogramma

Een volle zaal!

was de presentatie over het werk van Zr. Lucienne, die in 23 jaar 3 tehuizen heeft kunnen openen. Hartverscheurend waren de verhalen van Pater Piet over St. Noa's Family, een huis waar kinderen weer kind kunnen zijn.

De dag werd muzikaal opgeluisterd door het duo René Shuman en Angel-Eye. De Limburgse rock coryfeeën verzorgden een swingend optreden met nummers die Elvis Presley groot hebben gemaakt. Maar zij lieten goed merken dat hun optreden meer dan de gebruikelijke 'schnabbel' was. Vooral dankzij de voorgesprekken die zij met het Missieburo voor deze infodag hadden gevoerd, waren zij overtuigd geraakt van de waarde van het missiewerk en dan met name het adoptieprogramma. "Het Missieburo en wij als rock duo zijn op totaal verschillende manier toch in wezen met hetzelfde bezig: proberen mensen een beetje geluk te brengen", meende René Shuman.

De betrokkenheid van dit duo bleek nog meer uit twee verrassingen die René Shuman en Angel-Eye in petto had voor de medewerkers van het Missieburo. Op de eerste plaats zeiden zij bereid te zijn ons adviezen te

Dank aan de vrijwilligsters!

geven om meer jongeren bij het missiewerk betrokken te krijgen. Maar het duo liet het echter niet alleen bij woorden. Dat bleek aan het slot van hun optreden. Met de mededeling "Angel-Eye en ik hebben besloten een kind financieel te adopteren," kreeg het duo de aanwezigen in de refter helemaal op hun hand. "Mozes" zal het kind zijn, dat dankzij de financiële adoptie door dit rock-duo voortaan in meerdere opzichten 'swingender' door het leven zal kunnen gaan. "Het is een mooie en zeer informatieve dag geweest. Hartelijk dank!" Dat is wat wij van de aanwezigen te horen hebben gekregen. Daarom heeft het Missieburo besloten de komende jaren meer van deze bijeenkomsten te organiseren. Wij zullen u op de hoogte houden!

Een mooie dag geweest!

Pater Hooyshuur samen met René shuman en Angel-Eye.